

Flyttedagen

Du husker jo nok tårnvægteren Ole! Jeg har fortalt om to besøg hos ham, nu skal jeg fortælle om et tredje, men det er ikke det sidste.

Sædvanligvis er det ved nytårstid jeg går op til ham, nu derimod var det på flyttedagen, for da er her ikke behageligt nede i byens gader, de er så opdyngede med fejeskarn, skår og stumper, ikke at tale om udtjent sengehalm som man må gå og ælte i. Der kom jeg nu og så at i denne udvæltede overflødhedsbøtte legede et par børn, de legede at gå i seng, her var så indbydende til den leg, syntes de, ja, de krøb ned i den levende halm og trak et gammelt laset stykke vægbetræk over sig som sengetæppe. »Det var så yndigt!« sagde de, mig var dét for meget, og så måtte jeg af sted, op til Ole.

»Det er flyttedag!« sagde han, »gader og stræder tjener som bøtte, storartet bøtte, mig er en vognfuld nok! Det kan jeg få noget ud af, og det fik jeg også kort efter jul. Jeg kom nede på gaden, der var råt, vådt, sølet og til at blive forkølet. Skraldemanden holdt med sin vogn, den var fyldt, et slags prøvekort på Københavns gader ved flyttedagstid. Bag i vognen stod et grantræ, endnu ganske grønt og med flitterguld på grenene. Det havde været til julestads og var nu kastet ud på gaden, og skraldemanden havde stukket det op bag i dyngen. Lysteligt at se på, eller at græde over, ja, det kan man også sige, det kommer an på hvad man tænker derved, og jeg tænkte derved, og tænke gjorde bestemt også et og andet af det der lå på vognen, eller det kunne have tænkt, som jo er omtrent et og det samme. Der lå nu en slidt damehandske, hvad tænkte vel den? Skal jeg sige Dem det? Den lå og pegede med lillefinger lige på grantræet. »Mig rører det træ!« tænkte den, »også jeg har været til fest med lysekroner! Mit egentlige liv var en balnat; et håndtryk, og jeg revnede! Der slipper min erindring, jeg har ikke mere at leve for!« Det tænkte handsken, eller kunne den have tænkt. »Det er flovt med det grantræ!« sagde potteskårene. Knækket lertøj finder nu alting flovt. »Er man på skarnvognen,« sagde de, »så skal man ikke skabe sig og bære flitterguld! Jeg ved at jeg har gjort gavn i denne verden, mere gavn end sådan en grøn pind!« – Se det var nu også en mening som nok flere har, men grantræet så dog godt ud, det var lidt poesi på skarndyngen, og af *den* er der meget omkring i gaderne på flyttedag! Vejen blev mig tung og besværlig dernede, og jeg fik lyst til at komme af sted igen på tårnet og at blive heroppe, her sidder jeg og ser ned fra det med humør.

Der leger nu de godtfolk at bytte huse! De slæber og aser med deres flyttegoods, og nissen sidder i bøtten og flytter med. Husvrøvl, familievrøvl, sorger og bekymringer flytter fra den gamle til den nye lejlighed, og hvad får så de og vi ud af det hele? Ja, det står såmænd allerede for længe siden nedskrevet i det gamle, gode vers i »Adresseavisen«:

»Tænk på Dødens store flyttedag!«

Det er en alvorlig tanke, men den er Dem vel ikke ubehagelig at høre om? Døden er og bliver den pålideligste embedsmand, uagtet hans mange småembeder! Har De aldrig tænkt derover?

Døden er omnibusfører, han er passkriver, han sætter navn under vor skudsmålsbog, og han er direktør for livets store sparekasse. Kan De forstå det? Alle vort jordelivs gerninger, store og små, sætter vi i den »sparekasse«, og når så døden kommer med sin flyttedagsomnibus, og vi må ind der og køre med til evighedslandet, da giver han os ved grænsen vor

skudsmålsbog, som pas! Til tærepønge på rejsen tager han ud af sparekassen en eller anden gerning vi har øvet, den der mest betegner vor færd. Det kan være fornøjeligt, men også forfærdeligt.

Ingen er endnu sluppet fra den omnibusfart. Der fortælles jo rigtignok om en som ikke fik lov at komme med, Jerusalems skomager, han måtte løbe bagefter, havde han fået lov til at komme ind i omnibussen, da var han sluppet for poeternes behandling. Kig engang med tankerne ind i den store flyttedagsomnibus! Der er blandet selskab. Der sidder ved siden af hinanden konge og stodder, den geniale og idioten. Af sted må de, uden gods og guld, kun med skudsmålsbog og sparekassetærepønge! Men hvilken af ens gerninger bliver vel taget frem og givet med? Måske en ganske lille, én, lille som en ært, men ærten kan skyde en blomstrende ranke.

Det stakkels skumpelskud der sad på den lave skammel i kroge og fik knubs og hårde ord, får måske sin slidte skammel med som tegn og hjælpønge. Skamlen bliver bærestol ind i evighedens land, løfter sig der til en trone, strålende som guld, blomstrende som en løvhytte. Den som her altid gik og pimpede fornøjelsens krydderrik for at glemme andet galt han her gjorde, får sin træbimpel med og må drikke af den på omnibusfarten, og den drik er ren og pur så at tankerne klares, alle gode og ædle følelser bliver vakt, han ser og fornemmer hvad han før ikke gad se eller kunne se, og da har han i sig straffen, *den nagende orm der ikke dør i unævnelige tider*. Stod der på glassene skrevet »glemsel«, da står der på bimpelen: »erindring«.

Læser jeg en god bog, et historisk skrift, personen jeg læser om, må jeg da altid tænke mig til sidst når han kom i dødens omnibus, tænke over hvilken af hans gerninger døden tog ud af sparekassen til ham, hvilken tærepønge han fik ind i evighedslandet. Der var engang en fransk konge, hans navn har jeg glemt, navnet på det gode glemmes sommetider, også af mig, men det lyser nok frem igen. Det var en konge der i en hungersnød blev sit folks velgører, og folket rejste ham et monument af sne med den indskrift: »Hurtigere end dette smelter, hjælp du!« Jeg kan tænke at døden gav ham, i henhold til monumentet, et eneste snefnug der aldrig smelter, og det fløj som en hvid sommerfugl over hans kongelige hoved ind i udødelighedslandet. Der var nu også Ludvig 11., ja, ham husker jeg navnet på, det onde husker man altid godt, et træk af ham kommer mig tit i tanke, jeg ville ønske man kunne sige historien var løgn. Han lod sin connetable henrette, det kunne han med ret eller uret, men connetablens uskyldige børn, det ene otte år, det andet syv, lod han stille op på samme rettersted og bestænke med deres fars varme blod, derpå føre til Bastillen og sættes i jernbur, hvor de ikke engang fik et tæppe at lægge over sig. Og kong Ludvig sendte hver ottende dag bøddelen til dem og lod en tand trække ud på hver for at de ikke skulle have det alt for godt, og den ældste sagde: »Min mor ville dø af sorg om hun vidste at min lille bror led så meget, træk derfor to tænder ud på mig og lad ham fri!« Og bøddelen fik tårer i øjnene derved, men kongens vilje var stærkere end tårerne, og hver ottende dag bragtes på sølv tallerken til kongen to børnetænder; han havde forlangt dem, han fik dem. De to tænder, tænker jeg, tog døden ud af livets sparekasse for kong Ludvig 11. og gav ham med på rejsen ind i det store udødelighedsland. De flyver som to ildfluer foran ham, de lyser, de brænder, de kniber ham, de uskyldige børnetænder.

Ja, det er en alvors køretur, den omnibustur på den store flyttedag! Og når kommer den vel?

Det er det alvorlige derved, at hver dag, hver time, hvert minut kan man vente omnibussen. Hvilken af vore gerninger mon da døden tager ud af sparekassen og giver os med? Ja, lad os tænke derpå! Den flyttedag står ikke i almanakken.«